

вищого рівня заробітної плати та соціальної захищеності.

Переваги від участі у процесах міжнародної міграції країни-донорів робочої сили:

- зменшується рівень безробіття, а значить зменшуються видатки на виплати по безробіттю, соціальні потреби тощо;
- збільшується обсяг валютних надходжень у формі грошових переказів робітників-мігрантів; в деяких випадках дані перекази виступають єдиним джерелом коштів сімей, що залишились в країні (наприклад, Таджикистан, Киргистан інші);
- робітники-мігранти, що повертаються, приносять новий досвід та навички ведення бізнесу, реформування економічної системи країни, функціонування суспільства з більш високою культурою в побуті тощо.

Втрати від участі у процесах міжнародної міграції країни-донорів:

- "відтік м'язів" - виїзд кваліфікованої робочої сили призводить до зниження технологічного потенціалу країни, її наукового та культурного рівня;
- зменшується обсяг споживчого ринку країни, і у значних масштабах це призводить до зниження рівня виробництва та споживання в країні тощо.

Країни-донори робочої сили, які характеризуються низьким рівнем економічного розвитку, соціальною нестабільністю, значною кількістю бідного населення, в сукупності отримують переваги від такого позиціонування на світовій арені. Але це лише незначна кількість країн, які функціонують за рахунок валютних переказів робітників-мігрантів. В більшості випадків країни-донори зазнають вагомих втрат, що призводить до їх ще більшого збідніння.

Висновки. Міграція робочої сили – не зворотне явище у світовій економіці, яке набуло бурхливого розвитку ще із часів Великих географічних відкриттів. Процес міграції робочої сили в останні роки значно активізувався, спостерігається тенденція її зростання у світовій економіці, у зв'язку з негативними наслідками світової фінансово-економічної кризи 2008 року.

В умовах глобалізації світової економіки та зростання конкуренції між виробниками, найбільш слабкою ланкою в цьому ланцюжку виробників виявляються слабкі з економічної точки зору країни, що розвиваються, тому «мігродолари» виявляються єдиним стабільним джерелом доходів населення цих країн. Міграція робочої сили згладжує нерівномірний розподіл робочої сили і виробничих потужностей у світовій економіці, що є запорукою політичної, соціальної, а в окремих випадках і економічної стабільності в світі.

Глобалізація світової економіки, виходячи з її характеру і причин, сформувала такі основні напрями міграції робочої сили у світі: з країн, що розвиваються і країн з перехідною економікою до промислово розвинених країн; між промислово розвиненими країнами; між країнами, що розвиваються; з промислово розвинених країн в країни, що розвиваються.

Міграційні потоки супроводжуються і перерозподілом капіталу між країнами та впливає на рівні конкурентоспроможності країн. Але, як наслідок, країни розвинуті посилюють свої позиції на світовій арені як лідерів, центів економічного розвитку, а країни третього світу – стають ще біднішими, і в багатьох випадках стають «сировинними та демографічними придатками» розвинутих країн. Саме тому в межах кожної країни має бути збалансована державна політика з приводу оптимального використання робочої сили: як власної, так і зарубіжної за принципом пропорційного та збалансованого розвитку всіх країн світової спільноти.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Кара-Мурза С. Концепция «золотого миллиарда» и Новый мировой порядок, 1999 г.
2. Шоев А. Х. Тенденции международной миграции рабочей силы в условиях глобализации мировой экономики [Текст] / А. Х. Шоев, Т. Р. Шарипова // Молодой ученый. — 2014. — №20. — С. 441-443.
3. World Population Policies Database [Electronic resource]. — Mode of access: http://esa.un.org/PopPolicy/about_database.aspx.
4. Заклетка О.А. Трудова міграція як умова розвитку міжнародного ринку праці // Вісник КНТЕУ – 2008. – № 4. – С. 9 –13.
5. Щербаківа Е. Міжнародна міграція і міграційна політика [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.perspektivy.info/oykumena/politika/mezhdunarodnaja_migracija_i_migracionnaja_politika_2014
6. Малиновська О. А. Політика сусідніх країн щодо співвітчизників як інструмент поповнення людських ресурсів: виклики та уроки для України / О. А. Малиновська // Стратегічні пріоритети. – №3(28). – 2013. – С.138-146.
7. International Migration Outlook 2013/ OECD // [Electronic resource]. — Mode of access: <http://www.oecd.org/els/mig/imo2013.htm>
8. Migration and Remittance Flows: Recent Trends and Outlook, 2013-2016 // [Electronic resource]. — Mode of access: <http://siteresources.worldbank.org/INTPROSPECTS/Resources/334934-1288990760745/MigrationandDevelopmentBrief21.pdf>
9. Вахабов А. В. , Хажибакиев Ш. Х. , Рахманов Ш. И. и др. «Мировая экономика международные экономические отношения» учебное пособие Ташкент., 2014 год.
10. Самые бедные страны мира [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://gotoroad.ru/best/samye-bednye-strany>
11. Капітан В. Трудова міграція як аспект проблеми зайнятості в Україні / В. Капітан // Ефективність державного управління. – 2012. – Вип. 32. – С. 474-481.
12. Стаканов Р.Д. Міграційна динаміка в посткризовому світі [Електронний ресурс] – Режим доступу: journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n.../2075

УДК 332.122.6:[502.171:620.9]

СУЧАСНИЙ СТАН ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

Мащенко С.О., аспірант кафедри міжнародної економіки ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва і архітектури», (Україна)

Мащенко С.О. Сучасний стан енергозбереження та перспективи впровадження відновлювальних джерел енергії в регіонах України.

У статті проаналізований сучасний стан енергозбереження в регіонах України. Визначено, що основними причинами непродуктивності енергетичних витрат та низького рівня енергозбереження є фізичний знос основного тепломеханічного устаткування котельних і недостатній ремонт теплових мереж, які призвели до значних теплових втрат та підвищення тарифів на енергетичні ресурси. Виявлено, що другою причиною низького рівня енергозбереження в регіонах України є негативний вплив на екологію, а саме викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел енергії та викиди діоксиду вуглецю. Для вирішення цих питань запропоновано впровадження альтернативних джерел енергії на території областей України, а саме вітрових установок. Проаналізований природний та технічно-досяжний потенціал впровадження вітроустановок та розрахований відсоток економії від споживання вітрової енергії для окремих груп регіонів. Зроблений висновок, що задля підвищення рівня енергозбереження необхідно заохочувати індивідуальних та промислових споживачів до впровадження відновлювальних джерел енергії.

Ключові слова: енергозбереження, відновлювальні джерела енергії, регіони України.

Машченко С.О. Современное состояние энергосбережения и перспективы внедрения возобновляемых источников энергии в регионах Украины.

В статье проанализировано современное состояние энергосбережения в регионах Украины. Определено, что основными причинами непродуктивности энергетических расходов и низкого уровня энергосбережения является физический износ основного тепломеханического оборудования котельных и недостаточный ремонт тепловых сетей, которые привели к значительным тепловым потерям и повышению тарифов на энергетические ресурсы. Обнаружено, что вторая причина низкого уровня энергосбережения в регионах Украины – это негативное влияние на экологию, а именно выбросы загрязняющих веществ от стационарных источников энергии и выбросы диоксида углерода. Для решения этих вопросов предложено внедрение альтернативных источников энергии на территории областей Украины, а именно ветровых установок. Проанализирован естественный и технически-достижимый потенциал внедрения ветроустановок и рассчитан процент экономии от потребления ветровой энергии для отдельных групп регионов. Сделан вывод, что ради повышения уровня энергосбережения необходимо поощрять индивидуальных и промышленных потребителей к внедрению возобновляемых источников энергии.

Ключевые слова: энергосбережение, возобновляемые источники энергии, регионы Украины.

Maschenko S. O. The modern consisting of energy savings and prospect to introduction of renewable energy sources in Ukraine regions.

This paper analyzes the modern state of energy-savings in the regions of Ukraine. It is certain that principal reasons of unproductiveness of power charges and low level of energy-savings is a physical wear of basic thermal and mechanical equipment of boiler rooms and insufficient repair of thermal networks which resulted in considerable thermal losses and to the increase of tariffs on power resources. It is discovered that the second reason of low level of energy-savings in the regions of Ukraine is negative influence on ecology, as extras of contaminants' from fixed energy sources and extras of dioxide of carbon. For the decision of these questions to introduce of alternative energy sources at the territory of Ukraine areas, as wind settings. Natural and technically-accessible potential of introduction the wind setting were analyzed. The percent of economy from the consumption of wind energy for the separate groups of regions were calculate. It is concluded that for the sake of increase of level of energy-savings it is necessary to encourage individual and industrial users to introduction of renewable energy sources.

Keywords: energy saving, renewable energy sources, Ukraine regions.

Постановка проблеми. Неефективне використання енергетичних ресурсів, споживання імпортованих ПЕР, неекономічне використання електроенергії підприємствами та домогосподарствами, зношеність технологічного обладнання, зріст цін на традиційні види палива – усі ці чинники змушують замислитись над проблемою енергозбереження як на рівні держави так і на регіональному рівні. Модернізація економіки регіонів для сталого та ефективного функціонування вимагає використання науково-технічних досягнень і реалізації заходів спрямованих на ефективне витрачання паливо-енергетичних ресурсів. Енергозбереження нині є ключовим важелем підвищення ефективності економіки регіону, реалізація якого полягає в удосконаленні економічних механізмів, які впливають на підвищення енергозбереження. Тому для цього постає питання доцільності впровадження альтернативних джерел енергії на території регіонів України.

Аналіз останніх наукових досліджень. Питанням проблем енергозбереження та виявлення найбільш ефективних механізмів енергозбереження висвітлені в працях українських та зарубіжних науковців таких, як: Т.В. Сердюк, М.К. Сухонос, Ю.А. Свірчевська, І.В. Діак, Н.Ю. Іваннікова, Ю.Б. Айзенберг, Т.В. Кабанен та інших. Пошуки нових шляхів видобутку енергетичних ресурсів та збереження енергії розглядаються у працях таких дослідників, кандидатів економічних наук, вчених як О.П. Романиюка, О.С. Перфілосо, С.М. Срібноюка та інших. Посвідчення ринкових і державних механізмів регулювання енергозбереження висвітлено у роботах О.М.Суходолі [1], дослідженню критеріїв енергоефективності та розробці адаптивної енергетичної політики на заходах синергетичного підходу присвячено статті В.В.Микитенка [2]. Г.Груба дослідив теоретико-методологічні засади та прикладне значення вдосконалення механізму державного управління стратегічним розвитком електроенергетики України та запропонував методику прогнозування потреби держави (регіону) в ПЕР, що враховує технологічні втрати енергії, альтернативні та вторинні енергоресурси [3]. Хоча і праці вище названих дослідників є важливим внеском у розв'язання енергетичної проблеми, проте значна частина з них має лише теоретичне значення та присвячена розробці механізмів з енергозбереження на державному рівні залишаючи поза увагою локальний (регіональний) рівень.

Мета роботи. Проаналізувати сучасний стан енергозбереження в регіонах України та запропонувати шляхи його підвищення.

Викладення основного матеріалу дослідження. Україна є енергодефіцитною державою. Власними ресурсами вона забезпечує свої енергопотребителі всього на 53 %. Енергоємність ВВП в три-п'ять разів вища, ніж у розвинених держав Західної Європи. Потенціал енергозбереження складає 45 % нинішнього об'єму вжитку енергоресурсів [4].

Критична ситуація з високою енергоємністю ВВП об'єктивно обмежує конкурентоспроможність національного виробництва і лягає тяжким тягарем на економіку, тим більше в умовах її зовнішньої енергетичної залежності. У найбільш енергоємних галузях національної економіки – металургійною, машинобудівною, хімічною, а також в житлово-комунальній сфері – динаміка зниження енергоємності валової доданої вартості не досягає необхідних показників із-за погіршення технічного стану устаткування, в якого, по оцінках експертів, міра зносу складає 65–70 %. Внаслідок цього у вказаних галузях продовжується процес підвищення питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів на деякі важливі види продукції [5].

В складній ситуації, яка постала перед Україною, регіонам не слід чекати на інвестування для забезпечення та реалізації проектів щодо використання поновлюваних джерел енергії. Енергоресурси можливості на рівні регіонів мають більш оцінний характер. Головним завданням забезпечення енергетичної безпеки і стійкого розвитку регіону залишається - підвищення ефективності використання енергоресурсів в енергозабезпечуючих і енергоспоживаючих системах регіонів України.

Власні паливні ресурси станом на 2010 рік забезпечують лише 67 % потреб України [6], решта імпортується з Росії і Туркменістану, Азербайджану. Станом на 2012 рік технічне становище електроенергетики незадовільне: необхідна модернізація устаткування та впровадження нових ресурсозберігаючих технологій, розробка альтернативних джерел електроенергії.

Децентралізоване електропостачання в країні набагато нижче централізованого, тому що існуючий парк генераторів, який зношений і не відповідає сучасним вимогам за техніко-економічними показниками. Пояснення цьому в великій тривалості ремонтних робіт, дефіциті палива в деяких регіонах, недостатньому обліку витрати палива і вироблення електричної енергії. Значна вартість електричної енергії, що відпускається споживачам, недостатня надійність енергопостачання знижують комфортність умов існування населення і створюють соціальну напруженість, а отже призводить до зростання безробіття та збільшення міграції населення.

Основними причинами непродуктивних енергетичних втрат є: фізичний знос основного тепломеханічного устаткування котельних, незадовільна організація обліку і контролю витрати палива при виробленні енергії і потоків теплової енергії, недостатній ремонт теплових мереж, які призвели до зношення та необхідності їх заміни. Таким чином усі ці чинники призводять до втрат теплової енергії (табл. 1).

Отже, ми можемо простежити втрати теплової енергії, які мають тенденцію до збільшення у 2013 порівняно з 2009 роком. Найбільш витратними областями є Дніпропетровська (2112,1 тис.Гкал), Харківська (1305,5 тис.Гкал) та м. Київ (3079,3 тис.Гкал). Найнижче значення зафіксовано у Закарпатській області (3,2 тис.Гкал). Це пов'язано з початком впровадження заходів з енергозбереження на території області у 2013 році. Таким чином, в кінцевому енергоспоживанні регіонів України склалися різні техніко-економічні і організаційні умови, які призвели до формування передумов для енергозбереження. Однак повна відсутність реальної конкуренції в електроенергетиці і тепловому господарстві зводить цю мотивацію практично до мінімуму.

В результаті зростання тарифів на енергоносії енергетичні витрати стали істотним чинником, що визначає конкурентоспроможність регіональної продукції на міжрегіональних і міжнародних ринках. Це змінило відношення економічних агентів до

витрачання енергоресурсів, стимулювало їх до енергозбереження. Зростання тарифів на газ та електричну енергію прямо пропорційне енергозбереженню, тому що міжрегіональні суб'єкти господарювання стимулюють до впровадження енергозберігаючих технологій, а отже в подальшому зменшиться імпорт природного газу. Населення на зростання тарифів на комунальні послуги також відреагувало підвищенням активності в збереженні тих енергоносіїв, витрата яких враховується (рис.1)

Таблиця 1

Динаміка втрат теплової енергії за регіонами України

Регіони/роки	2009	2010	2011	2012	2013
АР Крим	273,1	312,9	356,7	332,5	377
Вінницька область	144,5	158	156,7	227,5	234,8
Волинська область	128,6	131,5	121,3	128,8	114,3
Дніпропетровська область	1628,7	1727,5	1635,1	1805,9	2112,1
Донецька область	1308,5	1409,2	1502,1	1499,8	1290
Житомирська область	126,8	142,9	118,7	130,3	125
Закарпатська	78,4	74,7	42	6,6	3,2
Запорізька	497,3	538,6	651,1	642	527,2
Івано-Франківська	190,9	209,6	171,4	179,5	164,4
Київська	313,5	345,8	317,4	369,1	282,2
Кіровоградська	95,1	110,3	96,7	110,7	108,2
Луганська	374,2	373	328,3	308,5	258,1
Львівська	434,2	432	543,6	541,9	503,2
Миколаївська	141,2	161,4	459,8	187,9	173,9
Одеська	438,8	792,9	517,1	487,8	452,1
Полтавська	333,2	341,7	349,1	469,6	397,4
Рівненська	141,6	212,3	172,3	141,3	106,1
Сумська	412,7	503,8	513,1	500,9	404,6
Тернопільська	65,2	75	70,7	78	70
Харківська	1200,1	1292,7	1385,8	1320,4	1305,5
Херсонська	192,7	193	195,3	162,9	140,5
Хмельницька	217,6	199,9	192,1	215,2	205,1
Черкаська	382	412,5	411,3	406,4	364,7
Чернівецька	32,6	39,5	25,7	37,2	36,1
Чернігівська	285,5	331,7	311,5	319,1	284,4
м.Київ	2742,1	2959,1	3054	3049,1	3079,3
м. Севастополь	90	105,7	98,5	94,4	104

-максимальне значення показника

* Складено автором за [7]

Із зростанням тарифів на комунальні послуги збільшився розмір що виділяються населенню субсидій і пільг. Таким чином за рахунок впровадження заходів з енергозбереження знижується і перекресне субсидіювання населення. (рис.2)

Таким чином, можемо зробити висновок, що починаючи з 2005 року збільшилась кількість сімей на надання субсидій на сплату комунальних послуг, а отже і збільшення коштів, які перераховано організаціям-надавачам цих послуг. Однак, у 2013 році, слід відмітити незначне скорочення обох значень. Це пов'язано з тим, що населення самотужки почало встановлювати побутові прилади обліку газу, а також у 2013 році згідно прийнятого Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу», ст.2 цього Закону - постачання природного газу здійснюється за умови його комерційного обліку для населення, що проживає у квартирах та приватних будинках почали встановлювати безкоштовні прилади обліку газу за рахунок коштів його транспортування.

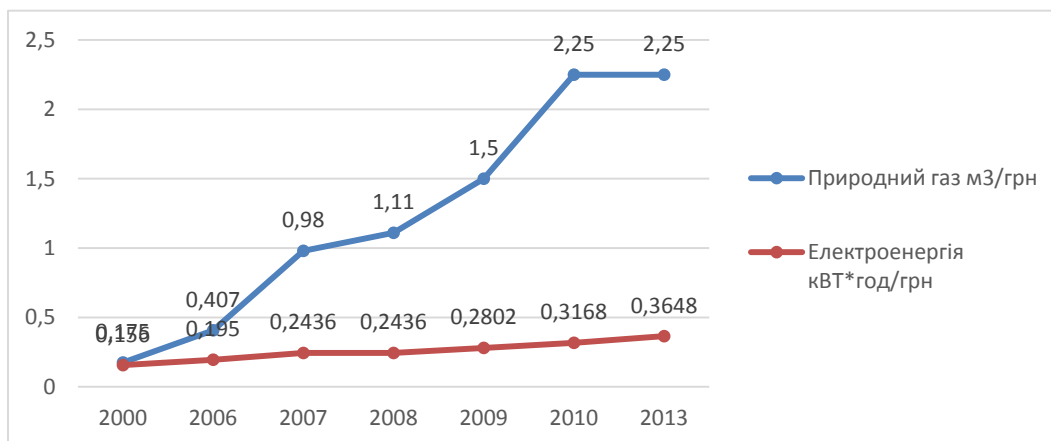

Рис. 1. Динаміка цін на електроенергію і природний газ в Україні

* Побудовано на основі [8]

Починаючи з 2000 р. ціни на електричну енергію і природний газ мають тенденцію до збільшення.

Ще однією серйозною проблемою, обумовленою енергетичним фактором, є забруднення довкілля. Високий рівень забруднення атмосферного повітря надає несприятливу дію на стан здоров'я населення, знижує імунітет і опірність організму до несприятливих дій зовнішнього середовища.

Основними джерелами забруднення повітря є підприємства енергетичної, вугільної та металургійної галузей. Незважаючи на те, що кількість підприємств цих галузей становила лише 7,3 % від загального числа джерел забруднення атмосфери, від них у природне середовище надійшло 83 % (3,8 млн. т.) усіх шкідливих речовин. Якщо в середньому по Україні одне підприємство викидало 291 т шкідливих речовин, то в металургії — 7 334 т, а в енергетиці — 6 997 т. Таким чином, на сьогодні в Україні найвагомим стаціонарним

джерелом забруднення атмосферного повітря є енергетика [10]. Одна з проблем екологічної кризи є в Чорнобильській катастрофі й непомірному техногенному навантаженні. Територія України є техногенно перенасиченою небезпечними об'єктами. Масштаби забруднення довкілля у промислових регіонах України (Донецька, Дніпропетровська та Луганська області) порівняно з 2004 роком зазнали скорочення, однак рівень викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря залишається критичним (рис.3).

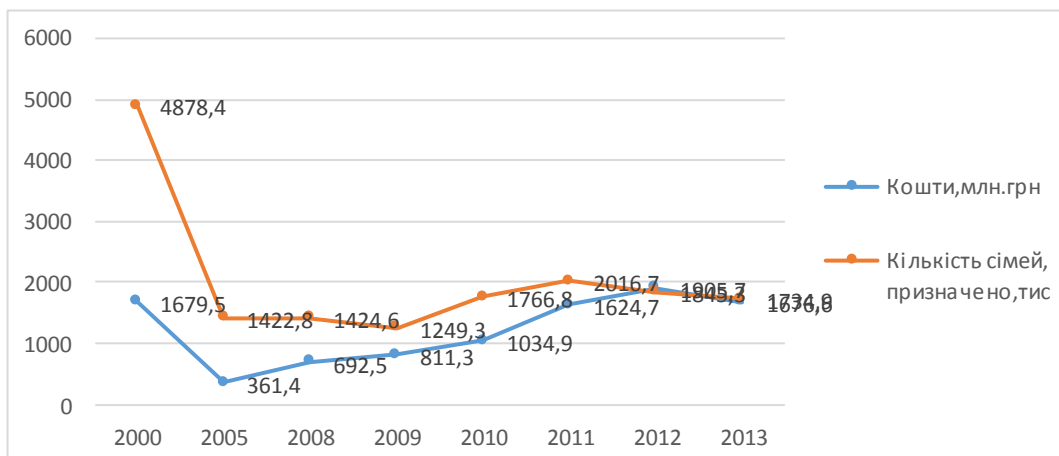

Рис. 2. Надання населенню субсидій на оплату житлово-комунальних послуг, перераховано коштів організаціям-надавачам послуг для відшкодування витрат на сплату, млн.грн. в Україні.

* Побудовано на основі [9]

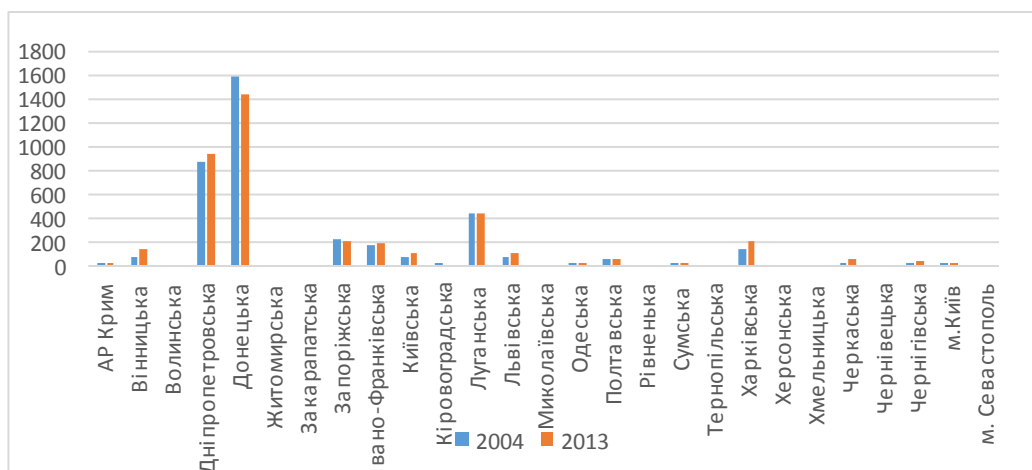

Рис.3. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, усього тис.тон.

* Побудовано на основі [11]

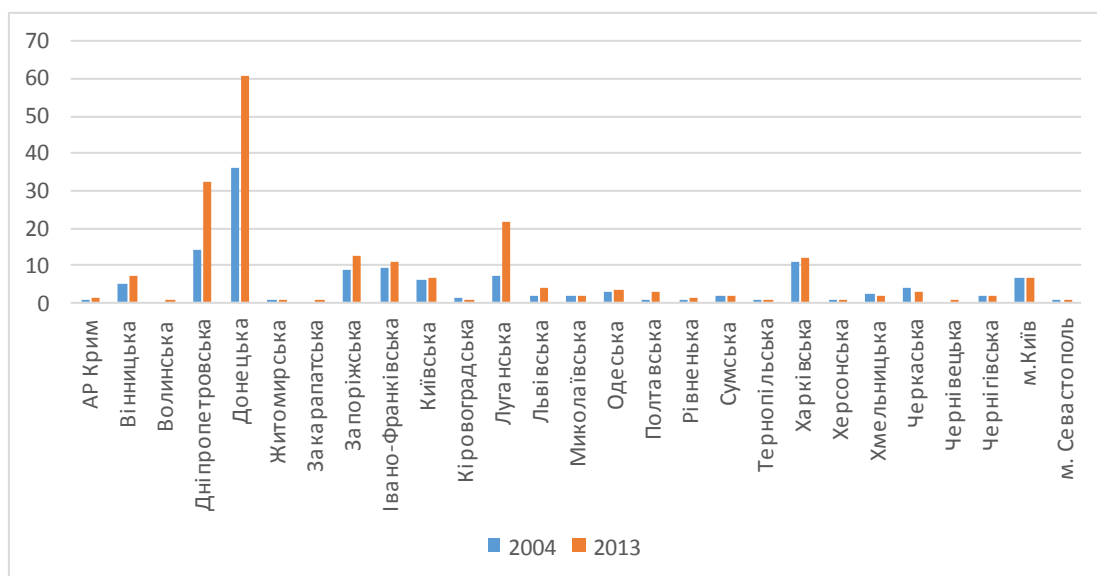

Рис.4. Динаміка викидів діоксиду вуглецю в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, усього млн.тон

* Побудовано на основі [11]

Другою проблемою енергетики є негативний вплив на екологію, а саме викиди діоксиду вуглецю (рис.4), які спричиняють парниковий ефект. В результаті роботи теплових електростанцій в атмосферу викидається чадний газ. З 1957 року проводяться вимірювання концентрації діоксиду вуглецю у атмосферу. За даними цих досліджень приблизно половина викидів чадного газу скопичується у атмосфері. При збереженні тенденції зросту традиційної енергетики, концентрація діоксиду вуглецю до середини наступного століття збільшиться в 4 рази [12], 40% емісії CO₂ – це результат використання енергії для опалення й забезпечення населення і промисловості гарячою водою. За рахунок впровадження та використання заходів з енергозбереження, а саме відновлювальних джерел енергії можливо скоротити викиди діоксиду вуглецю майже в 2 рази.

Згідно проаналізованих нами даних, найзабруднішими областями України є промислові регіони – це Донецька, Луганська та Дніпропетровська області. Значні обсяги викидів забруднюючих речовин, діоксиду вуглецю зокрема у промислових регіонах забезпечується за рахунок експлуатації зношеного виробничого обладнання та застарілих технологій виробництва. Високий рівень забруднення є серйозною екологічною загрозою для населення, яке проживає та працює на даних територіях. За умови подальшого впровадження заходів з енергозбереження, використання нових технологій та дотримання екологічних нормативів, в Україні можна досягти скорочення обсягів викидів.

Таким чином, усі вище зазначені чинники спонукають до впровадження нових технологічних, енергозберігаючих заходів на території регіонів України. Головним механізмом досягнення енергоефективності та енергозбереження на регіональному рівні є впровадження відновлювальних джерел енергії. В Україні дослідженнями проблем відновлюваної енергетики займається, зокрема, Інститут відновлюваної енергетики НАНУ, Міжгалузевий науково-технічний центр, інші науково-дослідні установи та приватні підприємства. За оцінками дослідників [13], загальний економічно-доцільний потенціал відновлюваних та нетрадиційних джерел енергії в Україні становить, приблизно, 454.4 млрд кВт год. або 59.2 млн т у. п. на рік. Станом на 1998 рік, 3,05% від загального обсягу споживання енергії було отримано з відновлюваних джерел енергії.[13] Станом на 2012 рік, відновлювані джерела енергії становили лише 2% від енергоспоживання в країні. [14]

Україна приєдналася до Європейського енергетичного співтовариства і взяла на себе зобов'язання до 2020 року виробляти 11% електроенергії із відновлюваних джерел енергії[14].

На сьогодні найбільш розвиненим видом ВДЕ в Україні є вітроенергетика. В Україні вчені займаються розробками вітроенергетичних установок (ВЕУ) також існує власне виробництво, є і ліцензійні ВЕУ. Нині функціонують вісім вітрових електростанцій (ВЕС) - в АР Крим, Приазовському та в Карпатському регіонах. Починаючи з 1997 року, з прийняттям Комплексної програми будівництва ВЕС, вітроенергетика отримала підтримку зі сторони держави у вигляді надбавки до тарифу за електроенергію та прямого фінансування.

Тому розвиток та впровадження ВЕС на території України є досить ефективним, як для окремих споживачів так і на рівні підприємств. Згідно даних з (табл.2) застосування вітроустановок для виробництва електроенергії в промислових масштабах найбільш ефективно в регіонах України, де середньорічна швидкість вітру > 5 м/с, а саме в Одеській, Херсонській, Запорізькій, Донецькій, Луганській, Миколаївській областях, АР Крим та в районі Карпат. Загальний потенціал і технічно-досяжний впровадження вітроустановок (табл. 2) показує, що на території регіонів в залежності від швидкості вітру можливо досягти споживання електроенергії вітряків, таким чином заощаджуючи і скорочуючи ПЕР. Наприклад, встановлення вітроустановок на території Закарпатської області і АР Крим на дасть змогу споживати 88,9 % електроенергії, виробленої вітровими станціями.

Незважаючи на технічно-досяжний потенціал, головним стримуючим фактором розвитку вітроенергетики в Україні є низька техніко-економічна ефективність ВЕУ, що не дозволяє їй конкурувати на рівних з традиційними видами енергії. Серед проблемних питань розглядається наявність ознак монополізму в цій сфері, де розробки, виробництво ВЕУ, будівництво ВЕС та виробіток електроенергії підпорядковано одному відомству (НКАУ). За думкою керівництва НАЕР необхідно розділити функції виробництва електроенергії і відповідно вибору постачальника ВЕУ, що створить конкурентні умови та підніме якість установок [14]. Щодо розташування функціонуючих вітрових електростанцій на території України, то найбільша кількість знаходиться в АР Крим та по одній на території Львівської, Запорізької, Київської, Одеської, Луганської та Донецької областях. Можна зробити висновок, що енергетичний потенціал вітру на території України не реалізується повною мірою.

Таблиця 2

Природний і технічно-досяжний потенціал впровадження вітроустановок в регіонах України*

Група	Регіони (області)	Природний потенціал кВт/год	Технічно-досяжний потенціал кВт/год	Споживання млн кВт/рік (2013)	Виробництво електроенергії від вітряків млн. кВт/рік	% економії від споживання вітрової енергії
1 група	Закарпатська, АР Крим	5140	907,5	1322	1176,12	88,9
2 група	Одеська, Херсонська, Запорізька Донецька Луганська	4770	761,25	80548,5	3608,33	44,8
3 група	Харківська Полтавська Дніпропетровська Миколаївська Кіровоградська	3225	612,5	36847,7	2884,88	7,8
4 група	Сумська Чернігівська Чернівецька Київська Вінницька Житомирська Хмельницька Рівненська Тернопільська Волинська Львівська	1797,5	327,5	83272,1	2670,11	3,2

* Без урахування м.Київ і м.Севастополь

** Доповнено та розраховано автором на основі даних джерел [7,14]

Таким чином, слід зазначити, що за рахунок впровадження та реалізації вітрових установок на території регіонів України, а саме Закарпатській, Одеській, Херсонській, Запорізькій, Донецькій, Луганській областях та АР Крим можливо скоротити споживання електроенергії від традиційних джерел енергії, скоротити викиди забруднюючих речовин та викиди діоксиду вуглецю.

Висновок: Аналіз отриманих даних дозволяє зробити висновок, що значні втрати теплової та електричної енергії, зростання тарифів на комунальні послуги, погіршення стану навколишнього середовища є індикатором того, що подальше, не ефективне витрачання енергоносіїв не можливе без впровадження заходів з енергозбереження. Таким чином, для вирішення цих проблем необхідно розвивати та вдосконалювати регіональну політику у сфері енергозбереження. Заохочувати індивідуальних та промислових споживачів до впровадження енергозберігаючих технологій (ВДЕ).

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Суходоля О. М. Енергоємність валового внутрішнього продукту: тенденції та чинники впливу [Електронний ресурс] / О. М. Суходоля. – режим доступу: <http://www.is.svitonline.com/sukhodolya/publicat/>.
2. Микитенко В. В. Енергоефективність промислового виробництва [Монографія] / В.В.Микитенко. – К. : Об'єдн. ін-т економіки, 2004. – 281 с.
3. Груба Г. І. Державне управління стратегічним розвитком електроенергетики : автореф. дис. на здобуття наук.ступеня канд. наук з держ. упр. / Г. І. Груба; ХарРІДУ НАДУ при Президентіві України. – Х., 2005. – 19 с.
4. Вісник Донецького національного університету, Е. Медведкіна, В. Подунай. Сер. в.: Економіка і право, вип.1, 2009 р. 3. Зеркало недели/Деньги №21(700) 7–13 июня 2008. И. Дияк: Энергосбережение: сегодняшние реалии.
5. BP Statistical Review of World Energy June 2011(англ.) (2 Мб) — (Дані виробництва, споживання та резервів первинної енергії у світі)
6. Енергетична стратегія України до 2030 р. Розпорядження Кабінету міністрів України від 15.03.2006р. № 145-р [Електронний ресурс] режим доступу: http://dt.ua/ECONOMICS/energetichna_strategiya_ukrayini_na_period_do_2030_roku_problemni_pitannya_zmistu_ta_realizatsiyi.
7. Статистичний збірник України/ Паливо-енергетичні ресурси України за 2012 р. / Державна служба статистики України; за ред. Пішейка В.Д. - К., 2013. - 525 с.
8. Динаміка зростання цін на газ і електроенергію для населення України з 2000-2012 рік [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.energozberezhzenie.com/art8.html>.
9. Статистичний збірник України / Україна у цифрах за 2013 р./ Державна служба статистики України; за ред. Осауленка О.Г. - К., 2014. - 525 с
10. Малярченко О.Є. Енерго-екологічні аспекти оцінки ефективності енергоспоживання регіону (на прикладі чернігівської області) / О.Є. Малярченко, Н.Ю. Майстренко // Проблеми загальної енергетики. – 2011 – №4 (27) – 56 с.
11. Статистичний збірник України / Довкілля України за 2012 р. / Державна служба статистики України; за ред. Н.С.Власенка. - К., 2013. - 525 с.
12. Н.М. Мхитарян. Энергетика нетрадиционных и возобновляемых источников. Опыт и перспективы – Киев: Наукова думка,1999. - 320 с.
13. Відновлювальна енергетика: перспективи України. Відновлювальна енергетика: екологічно, але дорого [Електронний ресурс] – режим доступу www.radiosvoboda.org/content/article/25044801.htm
14. Кудря С. О., Яценко Л. В., Душина Г. П., Шинкаренко Л. Я., Довга В. Т Атлас енергетичного потенціалу відновлюваних джерел енергії України являє собою один із елементів візуалізації інформації, представленої в інформаційно-аналітичній системі оцінки енергетичного потенціалу відновлюваних джерел енергії. - К., 2001. - 41с.

УДК 314.72

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ

Мельнік М. А., к.е.н., доцент, доцент кафедри «Облік і аудит» Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (Україна).

Мельнік М.А. Сучасні проблеми реалізації трудового потенціалу вимушених переселенців.

У статті розглядаються окремі аспекти проблем реалізації трудового потенціалу вимушених переселенців. Визначені наукові підходи до категорії «трудоий потенціал» та тлумачення «трудоого потенціалу робітника». Проаналізовано сучасний стан використання трудового потенціалу країни, охарактеризовані умови та можливості реалізації потенціалу вимушених переселенців. Розглянуті зовнішні та внутрішні чинники, які впливають на адаптацію вимушених переселенців. Шляхом статистичної оцінки переміщених осіб та заходів щодо вирішення їх соціальних проблем розглянуто умови та причини, що перешкоджають повноцінній реалізації трудового потенціалу. Визначено, що проблема працевлаштування і можливість реалізації свого трудового потенціалу є найважливішою для успішної адаптації вимушених переселенців на новому місці. Сформульовані рекомендації щодо стимулювання зайнятості переселенців та кращої їх адаптації у місцях переселення.

Ключові слова: трудовий потенціал, внутрішньо переміщені особи, вимушені переселенці, проблеми, адаптація, реалізація.

Мельник М.А. Современные проблемы реализации трудового потенциала вынужденных переселенцев.

В статье рассматриваются отдельные аспекты проблем реализации трудового потенциала вынужденных переселенцев. Определены научные подходы к категории «трудоого потенциал» и толкования «трудоого потенциала работника». Проанализировано современное состояние использования трудового потенциала страны, охарактеризованы условия и возможности реализации потенциала вынужденных переселенцев. Рассмотрены внешние и внутренние факторы, которые влияют на адаптацию вынужденных переселенцев. Путем статистической оценки перемещенных лиц и мер по решению их социальных проблем рассмотрены условия и причины, препятствующие полноценной реализации трудового потенциала. Определено, что проблема трудоустройства и возможность реализации своего трудового потенциала является важнейшей для успешной адаптации вынужденных переселенцев на новом месте. Сформулированы рекомендации по стимулированию занятости переселенцев и лучшей их адаптации в местах переселения.

Ключевые слова: трудовой потенциал, внутренне перемещенные лица, вынужденные переселенцы, проблемы, адаптация, реализация.

Melnik M. Modern problems of implementing the employment potential of internally displaced persons.

The article deals with some aspects of the employment potential implementation problems IDPs. Defined scientific approaches to the category of "working capacity" and interpretation of labor potential worker. The current state of the labor potential, described conditions and feasibility of potential IDPs. An external and internal factors that influence the adaptation of IDPs. By statistical evaluation of displaced persons and measures to address their social problems and Conditions of the reasons that prevent full realization of the labor potential. Determined that the problem of employment and the opportunity to realize their employment potential is essential for successful adaptation IDPs at the new location. Recommendations to stimulate employment of immigrants and better adapt them in places of resettlement.

Keywords: labor potential, internally displaced persons, internally displaced persons, problems, adaptation, implementation.

Світовий досвід свідчить, що ефективний розвиток і використання трудового потенціалу населення є визначальною умовою успішної реалізації стратегії соціально-економічного розвитку сучасної держави. За даними Всесвітнього банку, який досліджував 192 країни, тільки 16% економічного зростання в країнах з перехідною економікою обумовлені виробничим потенціалом, 20% – природними ресурсами, а останні 64% пов'язані з людським і соціальним капіталом [1].

У зв'язку з цим, можна зробити висновок, що «нові можливості розвитку розкриваються перед тими країнами, чисе суспільне впорядкування здатне забезпечити реалізацію трудового, творчого потенціалу своїх громадян і максимально задовольнити їх потреби» [2].

У науковій літературі останніх років помітно зріс інтерес до проблем ефективного використання трудового потенціалу. Ці